

(Данас, 03.11.2009)

„Дипломатски згуснути“ Тадић о’ладио је, прошлога тједна, Додика, зарад Абдулаха Гула, и одложио састанак Већа за сарадњу Србије и Српске.

Претходно је, између Силајџића и „булдожера“ из Лакташа, пингпонгисао летећи Јеремић, нуткајући шаргарепе и препевавајући Тадићево мудрословно празнословље о Србији која подржава сваки компромис до кога дођу три народа у БиХ.

Први човек Србије је, одједном, као неутралан. Он, председник земље која је гарант Дејтона, наследник трона онога који је 1995. право на потписивање тог споразума узурпирао од представника Републике Српске - сада, као, не подржава никога у БиХ?! Док се остали потписници - САД, ЕУ, Хрватска итд. - понашају дипломатски одговорно према својим штићеницима, дакле - врло пристрасно.

Зашто је неке уопште потребна „ревизија Дејтона“, под фирмом да „држава није функционална“, ако је већ 14 година „мирна Босна“ и, Богу хвала, међунационални инциденти се могу избројати на прсте једне руке? Што се, на пример, не може рећи за просторе од Косова до Авганистана, од Ирака до дела Африке, у којима исти актери оружјем уводе мир, демократију и благостање. Хоћу да кажем да су Бошњаци, Срби и Хрвати много цивилизованији него што су их страни арбитри и протектори оценили.

Као да је неко из пукe досаде, да разбије доконицу, смислио доколицу, а има ли лепше разбибриге од стварања проблема, тамо где га озбиљнога нема?

Покушај уставног унижавања ентитета је куцање на отворена врата, јер су, пацијенту у овој операцији, Републици Српској, милом или силом, већ одстрањене виталне дејтонске надлежности - војска, царина, гранична полиција итд., а одбрана, монетарни и порески систем, спољни послови и још много штошта већ је пребачено на централни ниво.

Из имагинарне међународне заједнице се више и не труде да за овај хируршки захват понуде макар какво, барем и камуфлажно, образложење. Некадашњи заменик Медлин Олбрајт, баш у овим новинама, само недељу пре него што ће његов бивши председник, по дефиницији неутрални, Клинтон у Приштини самом себи открити споменик, тако рече: БиХ не сме да следи пут бивше Југославије и да се подели попут ње јер насилни распад земље може, попут нуклеарне фисије, да се пренесе на друге делове региона, а - доста је тога!

Турски министар иноземних дела Давутоглу поручује да је територијални интегритет БиХ за Турску - исту ону која је јужну покрајину Србије међу првима признала као независну државу - једнако важан као и територијални интегритет Турске.

У стварном животу, чак 40 одсто посетилаца мостарског портала Пинцом, ових дана, поручује да је увођење трећег (хрватског) ентитета једино решење за будућност БиХ. Срби би на сваком референдуму гласали за отцепљење од БиХ, исто и Хрвати; једнако као што је највећи део Бошњака за укидање ентитета, кантоналних власти, за јаку централизовану БиХ у којој ће се поштовати правило „један човек - један глас“.

Али, готово сва решења која Босни покушавају да се наметну из иностранства, личе на испуњење жеља једног народа. Они који су потпомагали разбијање вишенационалне СФРЈ по националним шавовима, сада, у БиХ, желе да афирмишу метафизичку грађанску Босну, засновану на негацији националног изјашњавања и стандарду „један човек - један глас“. Иако је БиХ, и пре рата, била мултиетничка заједница „трију конститутивних народа“, то онима који су организовали референдум о независности није сметало да силом промене њен уставноправни статус прегласавањем једног од три народа. Иако је тада убијено и југословенство као грађански оквир, а последице његове смрти и данас осећамо, сада се заговара нови босански наднационални рам.

Шта је компромис?

Па, управо, Дејтон, овакав какав је, са свим својим мањкавостима! Он већ деценију и по, у пракси, показује да је функционалан, иако би по формулама бриселске администрације требало да буде нефункционалан. Овде је, на срећу, живот изневерио суморне кабинетске прогнозе.

У спорту јесте да Срби навијају за Србију; Хрвати за Хрватску; Бошњаци једини за Босну, али и за Турску, ако, рецимо, игра против Хрватске. Уместо утеривања у босанство, нека ствари теку својим током, нека Србима Србија, а Хрватима Хрватска буду под један - једино ће тако део њихове љубави преостати и за Босну. У супротном, престаће потпуно да је осећају својом.

Све да је Република Српска и постала баласт његовој маркетиншкој „Србији на европском путу“, Борис Тадић, са позиције председника Србије, нема право да притиска свог кућног пријатеља. А поготово да овај БХ-ентитет користи као жетон у процесу натезања у вези с Косовом. Уместо да подржава наметнуте компромисе, председник Србије има уставну обавезу да се бори за оно што је у интересу Републике Српске у БХ-дијалогу. Макар колико Загреб за интересе хрватске заједнице или званична Анкара за позицију Бошњака.